

CZŁOWIEK I JEGO POTRZEBY JAKO CEL I MIARA STOSOWANIA TECHNOLOGII INFORMACYJNYCH W MIEŚCIE

Streszczenie rozprawy doktorskiej

mgr inż. arch. Mikołaj Białko

promotor: prof. dr hab. inż. arch. Mateusz Gyurkovich

promotor pomocniczy: dr inż. arch. Bartłomiej Homiński

Kraków 2021

Upowszechnienie korzystania z technologii informacyjnych w życiu codziennym, mobilny dostęp do Internetu oraz powiązanie informacji z przestrzenią, której dotyczy powodują, iż w coraz większym zakresie cyberprzestrzeń uzupełnia miasto – jego wymiarem fizyczny, społeczny, administracyjny, czy ekonomiczny – o nową warstwę. Sposoby interakcji ze środowiskiem miejskim ulegają transformacji. W ten sposób technologie informacyjne wpływają na obszary życia tradycyjnie związane z możliwościami, jakie oferuje miasto – pracę, wykształcenie, relacje, rozrywkę.

Konieczne wydaje się poszukiwanie kryteriów, które pozwoliłyby ocenić jaki jest efekt obserwowanych zmian – w jakim stopniu służą one mieszkańcom, w jaki sposób zmieniają warunki życia w mieście, czy też jakie są związane z nimi negatywne skutki uboczne. Interesujące możliwości dla oceny działań podejmowanych w miastach wydaje się posiadać pojęcie **dobrostanu** mieszkańców, rozumianego jako stanu jak najlepszego spełnienia zróżnicowanych potrzeb człowieka i społeczności miejskich.

Technologie informacyjne stanowią nową, wirtualną warstwę miasta, ściśle związaną z pozostałymi, fizycznymi warstwami. I choć żadna aplikacja nie zastąpi raczej dobrze zaprojektowanej przestrzeni, to technologie informacyjne mają szansę wydatnie przyczynić się do rozwiązania istniejących problemów i lepszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców, jak też otworzyć nowe możliwości. Dlatego uzasadnione wydaje się podjęcie tej tematyki również w ramach dziedzin zajmujących się różnymi aspektami projektowania i funkcjonowania środowiska miejskiego – w tym urbanistyki i architektury.

W celu podjęcia próby sprecyzowania pojęcia *dobrostanu* mieszkańców miast oraz czynników określających *jakość życia w mieście* przeanalizowane zostały dostępne badania z różnych dziedzin wiedzy. Konieczne było podejście interdyscyplinarne oraz odniesienie się do wiedzy z różnych dziedzin na temat potrzeb człowieka. Wzięto pod uwagę prace z zakresu psychologii, socjologii, ekonomii, planowania przestrzennego, architektury i urbanistyki.

W odniesieniu do technologii informacyjnych i telekomunikacyjnych ujęto zarówno elementy fundamentalne, będące postawą specjalistycznych rozwiązań, a więc Sieć z jej infrastrukturą, ale też bardziej zaawansowane koncepcje, jak tzw. *Internet Rzeczy* (z ang. *Internet of Things*), *Środowisko Inteligentne* (z ang. *Ambient Intelligence*) czy *Rozszerzoną Rzeczywistość* (z ang. *Augmented Reality*). Ujęte zostały te z rozwiązań, które dzięki swej naturze i potencjalnej powszechności, mogą mieć realny wpływ na szersze grupy mieszkańców i rzeczywiście zmieniać sposób „korzystania” z miasta. Dotyczy to zarówno rozwiązań czy usług skierowanych do indywidualnych użytkowników, jak i oddziałujących bardziej masowo, które ostatecznie będą się przekładać na jakość życia w mieście pojedynczego mieszkańca.

Głównym przedmiotem analizy są rozwiązania zbudowane w oparciu o technologie informacyjne, z których mogą korzystać indywidualni użytkownicy – głównie aplikacje mobilne oraz portale internetowe. Wybrano narzędzia, które związane są z tymi aspektami środowiska miejskiego, które mają kluczowe znaczenie dla dobrostanu mieszkańców. Przedstawiono przemiany, jakim ulegają elementy przestrzeni zurbanizowanej pod wpływem technologii informacyjnych oraz jak omawiane rozwiązania wpływają na relacje człowiek-miasto.